

Forslag

til

Sønæringslov.

Fremsat den 23. oktober 1974 af *handelsministeren*.

I. Definitioner.

§ 1. I denne lov forstås ved:

1. „Handelsskib“: Ethvert skib, med undtagelse af søværnets skibe samt fiskeskibe og lystfartøjer.

2. „Fiskeskib“: Et skib, der er forsynet med fiskericertifikat.

3. „Søgående skib“: Et skib, der anvendes i fart uden for havne, åer, søer eller lignende beskyttede farvande.

4. „Tons“: Registertons brutto som til enhver tid i skibets målebrev angivet, idet eventuelle decimaler bortkastes. Indeholder målebrevet 2 bruttotonnager, da den største af disse.

5. „Godkendt“: Godkendt af direktøren for søfartsuddannelsen.

II. Handelsskibe.

§ 2. Til erhvervelse af duelighedsbevis i sejlads kræves:

- a. at vedkommende har faret til søs i 6 måneder,
- b. at han har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve i sejlads,
- c. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 3. Til erhvervelse af bevis som kystskipper kræves:

Handelsmin. j. nr. 848-73.

75 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i søgående skibe,
- b. at han har bestået kystskippereksamen,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.
- e. at han har indfødsret.

§ 4. Til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i søgående skibe,
- b. at han har bestået sætteskippereksamen af 2. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 5. Til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort tjeneste
 - 1) i 12 måneder under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 2. grad kræves, eller
 - 2) i 6 måneder under forhold, hvor bevis som kystskipper kræves, samt i 6 måneder under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 2. grad kræves, eller
 - 3) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe,
- b. at han har bestået sætteskippereksamen af 1. grad,

- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 6. Til erhvervelse af bevis som styrmand af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i søgående skibe,
- b. at han har bestået styrmandseksamen,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 7. Til erhvervelse af bevis som styrmand af 1. grad kræves, at vedkommende foruden at opfylde de i § 6 fastsatte betingelser har bestået skibsførereksamen.

§ 8. Til erhvervelse af bevis som skibsfører af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 1. grad eller styrmand af 2. grad kræves, har gjort tjeneste i skibe over 300 tons
 - 1) i 24 måneder, hvoraf 12 måneder som øverste eller eneste styrmand, eller
 - 2) i 60 måneder, hvoraf 36 måneder som næstøverste styrmand i skibe over 500 tons, eller
 - 3) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe,
- b. at han har bestået styrmandseksamen,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

Stk. 2. I den i stk. 1, litra a, omhandlede fartstid, bortset fra fartstid som øverste eller eneste styrmand, kan medregnes indtil 12 måneders sejlads på dækket som officer i søværnet.

§ 9. Til erhvervelse af bevis som skibsfører af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort tjeneste
 - 1) i 24 måneder under forhold, hvor bevis som skibsfører af 2. grad kræves, eller
 - 2) i 24 måneder under forhold, hvor bevis som styrmand af 2. grad kræves, heraf 12 måneder som øverste eller eneste styrmand, eller

- 3) i 60 måneder under forhold, hvor bevis som styrmand af 2. grad kræves, heraf 36 måneder som næstøverste styrmand i skibe over 1.400 tons, eller
- 4) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe,

- b. at han har bestået skibsførereksamen,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

Stk. 2. I den i stk. 1, litra a, omhandlede fartstid, bortset fra fartstid som øverste eller eneste styrmand, kan medregnes indtil 12 måneders sejlads på dækket som officer i søværnet.

§ 10. Til erhvervelse af duelighedsbevis i motorpasning kræves:

- a. at vedkommende har faret til søs i 6 måneder,
- b. at han har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve i motorpasning,
- c. at han er fyldt 18 år.

§ 11. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinist kræves:

- a. at vedkommende har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 12 måneder,
- b. at han har bestået maskinisteksamen,
- c. at han er myndig.

§ 12. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 3. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 12 måneder,
- b. at han har bestået maskinmestereksamen,
- c. at han er myndig.

§ 13. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 24 måneder,
- b. at han har bestået maskinmestereksamen,
- c. at han er myndig.

§ 14. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende, efter at have opfyldt de i § 13, litra a, foreskrevne fartskrav, har gjort tjeneste i 12 måneder under forhold, hvor bevis som skibsmaskinmester af 2. grad kræves, eller i tilsvarende stilling i udenlandske skibe,
- b. at han har bestået maskinmestereksamen,
- c. at han er myndig.

§ 15. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinchef kræves:

- a. at vedkommende, efter at have opfyldt betingelserne i § 14, litra a, har gjort tjeneste i 12 måneder under forhold, hvor bevis som skibsmaskinmester af 1. grad kræves, eller i tilsvarende stilling i udenlandske skibe,
- b. at han er myndig.

§ 16. De i §§ 11-15 omhandlede sønæringsbeviser giver ret til at gøre tjeneste såvel i dampskibe som i motorskibe, såfremt den pågældende har gjort maskintjeneste i 3 måneder i dampskibe og 3 måneder i motorskibe. Har den pågældende ikke 3 måneders tjeneste i enten dampskibe eller motorskibe, gives der beviset påtegning om, at det alene kan anvendes til tjeneste i henholdsvis motorskibe eller dampskibe.

§ 17. For at kunne påmønstres i foreskrevne stilling som kok skal vedkommende være i besiddelse af bevis som skibskok.

Stk. 2. Til erhvervelse af bevis som skibskok kræves:

a. at vedkommende

- 1) har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole og derefter har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 23 måneder, heraf mindst 12 måneder i søgående skibe, eller
- 2) har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 33 måneder, deraf mindst 18 måneder i søgående skibe,

b. at han har bestået prøven for skibskokke.

Stk. 3. Bevis som skibskok kan endvidere udstedes til personer, der har bestået kokkefagets svendep prøve eller anden tilsvarende uddannelse indenfor kokkefaget, og som har gjort kabystjeneste i søgående skibe i mindst 12 måneder.

§ 18. For at kunne påmønstres i foreskrevne stilling som hovmester skal vedkommende være i besiddelse af bevis som skibskok.

Stk. 2. Handelsministeren kan bestemme, at påmønstring som hovmester er betinget af, at vedkommende har gennemgået et godkendt kursus for hovmestre.

§ 19. For at kunne påmønstres til dækstjeneste i skibe på 300 tons og derunder eller som ubefaren matros i skibe over 300 tons skal vedkommende, når påmønstringen sker i havne i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Den tyske Forbundsrepublik, Nederlandene og Belgien samt britiske Nordsøhavne og havne i Den engelske Kanal, eller når ansættelse er sket her i landet, opfylde en af nedenstående betingelser:

- a. have gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, eller
- b. have gennemført et togt med et dertil godkendt skoleskib.

Stk. 2. Sker påmønstringen uden for de i stk. 1 nævnte havne, og er ansættelse ikke sket her i landet, skal vedkommende enten opfylde betingelserne i stk. 1 eller have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 12 måneder.

§ 20. For at kunne påmønstres som befaren matros skal vedkommende, når påmønstringen sker i de i § 19, stk. 1, nævnte havne, eller når ansættelse er sket her i landet, efter at have opfyldt betingelserne i § 19, stk. 1, have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 18 måneder samt have gennemgået et erhvervsfagligt afslutningskursus for dæksmandskab.

Stk. 2. Sker påmønstringen uden for de i § 19, stk. 1, nævnte havne, og er ansættelse ikke sket her i landet, skal vedkommende enten opfylde betingelserne i stk. 1 eller have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 36 måneder.

Stk. 3. Fartstid udover 5 måneder erhvervet under forhold som omhandlet i § 19, stk. 1, litra b, kan medregnes i den i stk. 1 omhandlede fartstid.

§ 21. For at kunne påmønstres som ubefaren tømmermand skal vedkommende have erhvervet svendebrev som tømmer.

Stk. 2. For at kunne påmønstres som befaren tømmermand skal vedkommende enten opfylde betingelserne i § 20 eller have faret til søs i 12 måneder efter at have erhvervet svendebrev som tømrer.

§ 22. For at kunne påmønstres som bådsmand skal vedkommende have gjort tjeneste som befaren matros i 24 måneder.

§ 23. For at kunne påmønstres som bestemand som omhandlet i § 4, stk. 1, i lov om skibes bemanning skal vedkommende:

- a. have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 18 måneder,
- b. være i besiddelse af duelighedsbevis i sejlads,
- c. være fyldt 18 år.

§ 24. Handelsministeren kan fastsætte vilkår for påmønstring som ubefaren motormand.

§ 25. For at kunne påmønstres som fyrbøder eller som befaren motormand skal vedkommende, når påmønstringen sker i de i § 19, stk. 1, nævnte havne, eller når ansættelse er sket her i landet, være fyldt 19 år og have gjort tjeneste på fyrpladsen eller som ubefaren motormand i søgående skibe i 12 måneder og have gennemgået et erhvervsfagligt afslutningskursus for maskinmandskab.

Stk. 2. Den, der har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, anses for at have erhvervet 5 måneder af den i stk. 1 krævede fartstid.

Stk. 3. Sker påmønstringen uden for de i § 19, stk. 1, nævnte havne, og er ansættelse ikke sket her i landet, skal vedkommende enten opfylde betingelserne i stk. 1 eller være fyldt 19 år og have forrettet maskintjeneste i 24 måneder, heraf 12 måneder på fyrpladsen, hvis påmønstring sker som fyrbøder, eller 12 måneder i motorskibe, hvis påmønstring sker som befaren motormand.

§ 26. For at kunne påmønstres som donkeymand skal vedkommende have gjort tjeneste som fyrbøder eller som befaren motormand i 24 måneder.

§ 27. Handelsministeren kan bestemme, at personer, der mønstres i et handelsskib

i en af lov om skibes bemanning omfattet stilling, skal have gennemgået et af handelsministeren godkendt kursus i brandslukning og brug af redningsmidler m.v.

III. Fiskeskibe.

§ 28. Handelsministeren kan bestemme, at en person, der påmønstres til tjeneste i et fiskeskib, skal have gennemgået et af ministeren godkendt erhvervsfagligt grundkursus for fiskere.

§ 29. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 3. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i fiskeskibe,
- b. at han har bestået fiskeskippereksamen af 3. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 30. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i fiskeskibe,
- b. at han har bestået fiskeskippereksamen af 2. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 31. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort tjeneste i 12 måneder under forhold, hvor bevis som fiskeskipper af 3. eller 2. grad kræves,
- b. at han har bestået fiskeskippereksamen af 1. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

IV. Lystfartøjer.

§ 32. Til erhvervelse af duelighedsbevis som lystsejler kræves:

- a. at vedkommende har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve for lystsejlere,

- b. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 33. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 3. grad kræves:

- at vedkommende har bestået duelighedsprøve for lystsejlere,
- at han har bestået yachtskippereksamen af 3. grad,
- at han er myndig,
- at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 34. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 2. grad kræves:

- at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid,
- at han har bestået yachtskippereksamen af 2. grad,
- at han er myndig,
- at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 35. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 1. grad kræves:

- at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid,
- at han har bestået yachtskippereksamen af 1. grad,
- at han er myndig,
- at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

V. Almindelige bestemmelser.

§ 36. De i denne lov omhandlede sønæringsbeviser udstedes uden betaling og affattes efter forskrifter fastsat af handelsministeren.

Stk. 2. Duelighedsbeviser udstedes af den person eller den skole, for hvem duelighedsprøve er aflagt.

Stk. 3. De øvrige beviser udstedes af de myndigheder, handelsministeren bemyndiger dertil.

Stk. 4. En af de bevisudstedende myndigheder truffet afgørelse kan påklages til handelsministeren.

§ 37. Den, der har bevis som styrmand af 1. eller 2. grad, anses tillige for at have bevis som sætteskipper af 1. grad, såfremt vedkommende har indfødsret.

Stk. 2. Den, der har bevis som sætteskipper af 1. eller 2. grad, anses tillige for at have bevis som yachtskipper af samme grad.

Stk. 3. Den, der har bevis som kystskipper, anses tillige for at have bevis som yachtskipper af 3. grad.

Stk. 4. Den, der har bevis som fiskeskipper af 1., 2. eller 3. grad, anses tillige for at have bevis som yachtskipper af samme grad.

§ 38. Handelsministeren kan under særlige omstændigheder tillade udstedelse af sønæringsbevis, eventuelt med begrænsede rettigheder, uanset at de for erhvervelse af det pågældende bevis fastsatte krav ikke fuldt ud er opfyldt. Fritagelse for opfyldelse af eksamens- og fartskrav kan dog kun gives, for så vidt den pågældende dokumenterer på anden måde at have erhvervet sig tilstrækkelig teoretisk og praktisk uddannelse, og fritagelse for opfyldelse af krav om indfødsret kun efter forud indhentet erklæring fra Søfartens Fællesråd.

Stk. 2. Ministeren kan under særlige omstændigheder tillade en person vedvarende at gøre tjeneste i en i denne lov omhandlet stilling, hvortil der ikke kræves sønæringsbevis, uanset at den pågældende ikke fuldt ud opfylder de for mønstring i vedkommende stilling fastsatte krav. Sådantilladelse kan dog kun gives, for så vidt den pågældende dokumenterer at have erhvervet den for tjeneste i vedkommende stilling nødvendige erfaring og uddannelse.

Stk. 3. Ministeren kan ligestille en i udlandet gennemgæet søfartsuddannelse med de i denne lov omhandlede erhvervsfaglige grundkursus og afslutningskursus.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i §§ 19, stk. 1, 20, stk. 1, og 25, stk. 1, kan en skibsfører, når det skønnes nødvendigt for at undgå ophold af et skib, undtagelsesvis påmønstre en person som ubefaren matros, befaren matros, fyrbøder eller befaren motormand, uanset at den pågældende ikke opfylder de i de nævnte bestemmelser for sådan påmønstring fastsatte betingelser. Sådant påmønstring må kun ske for rejsen og kun under forudsætning af, at den pågældende opfylder de fartskrav, der er fastsat for påmønstring i tilsvarende stilling uden for de i § 19, stk. 1, nævnte havne.

§ 39. Handelsministeren kan fastsætte, under hvilke betingelser uddannelse og tjeneste i søværnet kan danne grundlag for erhvervelse af de i denne lov omhandlede sønæringsrettigheder, jfr. dog § 8, stk. 2, og § 9, stk. 2.

§ 40. Handelsministeren kan inddrage et sønæringsbevis, hvis det på grund af indehaverens sjælelige eller legemlige tilstand skønnes uforsvarligt fortsat at lade ham udøve den virksomhed, beviset giver ham ret til.

Stk. 2. Indehaveren af et sønæringsbevis skal lade sig underkaste sådanne lægeundersøgelser, som er nødvendige til afgørelse af det i stk. 1 nævnte spørgsmål. Udgifterne ved undersøgelserne afholdes af staten. Unnlader indehaveren at lade sig underkaste en påbudt undersøgelse, kan sønæringsbeviset inddrages.

§ 41. Inddragelsen af et sønæringsbevis kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes overfor handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Handelsministerens afgørelse skal indeholde oplysning om retten til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

Stk. 3. Når inddragelse af et sønæringsbevis forlanges indbragt for domstolene, anlægger handelsministeren sag imod den pågældende i den borgerlige retsplejes former. Sagen hører under Sø- og Handelsretten i København og uden for dennes område under søretten.

Stk. 4. Anmodning om indbringelse for domstolene har opsættende virkning. Handelsministeren kan dog bestemme, at en anmodning ikke har opsættende virkning. Denne afgørelse kan ved kendelse ophæves af retten inden afgørelse af spørgsmålet om inddragelsens lovlighed.

§ 42. Et sønæringsbevis, der er inddraget, skal afleveres til handelsministeriet.

Stk. 2. Handelsministeren kan til enhver tid tilbagegive et inddraget sønæringsbevis, når de omstændigheder, der har begrundet inddragelsen, ikke længere findes at være til stede. Afslås en ansøgning om tilbagegivelse, kan ansøgeren forlange spørgsmålet

indbragt for domstolene. Såfremt sagen tidligere har været indbragt for domstolene, kan indbringelse dog kun ske, såfremt der er forløbet mindst et år efter, at inddragelsen senest er stadfæstet ved dom. § 41, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 43. De i denne lov indeholdte indfødsretskrav finder ikke anvendelse på personer, der efter De europæiske Fællesskabers regler om arbejdskraftens frie bevægelighed har adgang til lønnet beskæftigelse her i landet på samme vilkår som danske statsborgere.

Stk. 2. Den til beviserne som kystskipper, sætteskipper af 1. og 2. grad og skibsfører af 1. og 2. grad samt fiskeskipper af 1., 2. og 3. grad knyttede ret til at være fører af skib fortabes, når indehaveren mister indfødsret; handelsministeren kan dog under særlige omstændigheder gøre undtagelse fra denne bestemmelse. Opnår den pågældende på ny indfødsret, skal retten til at føre skib dermed anses for generhvervet.

VI. Ikrafttrædelsesbestemmelser m. m.

§ 44. Loven træder i kraft den 1. april 1975. Bestemmelserne i §§ 20 og 25 træder dog først i kraft efter handelsministerens bestemmelse.

Stk. 2. I lov nr. 208 af 7. juni 1958 om skibes bemanning som ændret ved lov nr. 158 af 27. maj 1964 ophæves §§ 9-25, 28-30, 34-35, 36, 37, stk. 1-4, 38, 40, stk. 4, 42, 43, 44, stk. 1, 47 og 48. I lovens § 6 ændres „matroser“ til „befarne matroser“ og „letmatroser“, „ungmænd“ og „dæksdreng“ til „ubefarne matroser“. I lovens § 7 ændres „motormænd“ til „befarne motormænd“. I § 26 ændres „kystskippereksamen“, „sætteskippereksamen af 2. grad“ og „sætteskippereksamen af 1. grad“ til henholdsvis „fiskeskippereksamen af 3. grad“, „fiskeskippereksamen af 2. grad“ og „fiskeskippereksamen af 1. grad“.

Stk. 3. Lov nr. 231 af 7. juni 1952 om sømandsuddannelse ophæves.

§ 45. Denne lov gælder ikke for Færøerne.

VII. Overgangsbestemmelser.

§ 46. De forinden ikrafttrædelsen af sønæringsloven af 28. februar 1916 erhvervede

sønæringsbeviser hjemler deres indehavere samme ret som hidtil.

Stk. 2. Handelsministeren bemyndiges til at fastsætte vilkår, hvorunder indehavere af sønæringsbeviser som de i det foregående stykke omhandlede opnår adgang til at erhverve lige ret med indehavere af de i nærværende lov omhandlede beviser.

Stk. 3. De i henhold til sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer erhvervede sønæringsbeviser anses at svare til de i nærværende lov omhandlede som nedenfor angivet:

Bevis som	Svarende til bevis som
Kystskipper	kystskipper
Sætteskipper	sætteskipper af 2. grad
Skibsfører	skibsfører af 1. grad
Styrmand	styrmand af 1. grad
Maskinpasser	skibsmaskinist
Motorpasser	skibsmaskinist
Undermester	skibsmaskinmester af 3. grad
Maskinmester af 2. klasse	skibsmaskinmester af 1. grad
Maskinmester af 1. klasse	skibsmaskinchef
Fiskeskipper af 2. klasse	fiskeskipper af 3. grad
Fiskeskipper af 1. klasse	fiskeskipper af 2. grad
Lystsejler	yachtskipper af 3. grad

Stk. 4. Den, der har fået den i § 9 i sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer omhandlede påtegning på sit bevis som styrmand, anses at have bevis som skibsfører af 2. grad.

Stk. 5. Den, der har fået den i § 18 i sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer omhandlede påtegning på sit bevis som fiskeskipper af 1. klasse, anses at have bevis som fiskeskipper af 1. grad.

Stk. 6. Bevis som motorpasser giver ikke ret til at gøre tjeneste i dampskib under forhold, hvor bevis som skibsmaskinist kræves.

Stk. 7. Den, der har fået den i § 5, stk. 5, i lov om skibes bemanning af 7. juni 1958 omhandlede påtegning på sit bevis som sætteskipper af 1. eller 2. grad, og den, der har fået den i samme lovs § 47, stk. 5, omhandlede påtegning på sit bevis som sætteskipper, bevarer de ham ved påtegningen tillagte rettigheder.

Stk. 8. De i medfør af lov om skibes bemanning af 7. juni 1958 udstedte sønæringsbeviser anses for at svare til de i denne lov omhandlede beviser af samme navn.

§ 47. Den, der før denne lovs ikrafttræden har gennemgået et kursus på en godkendt sømandsskole eller gennemført et togt med et dertil godkendt skoleskib, anses for at have gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole.

Stk. 2. Den, der før denne lovs ikrafttræden retmæssigt har gjort tjeneste som dæksdreng, ungmand eller letmatros i et dansk skib, har ret til at gøre tjeneste som ubefaren matros.

Stk. 3. Den, der før denne lovs ikrafttræden retmæssigt har gjort tjeneste som befaren tømmermand, bådsmænd eller donkeymand i et dansk skib, har fortsat ret til at gøre sådan tjeneste.

Stk. 4. Den, der før denne lovs ikrafttræden retmæssigt har gjort tjeneste som bestemand i danske fiskeskibe, har fortsat ret til at gøre sådan tjeneste.

§ 48. Indtil det tidspunkt, hvor lovens § 20 sættes i kraft, skal en person for at kunne påmønstres som befaren matros have gjort tjeneste i søgående skibe i 36 måneder, hvoraf mindst 24 måneders dæks-tjeneste.

Stk. 2. Den, der har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, anses for at have erhvervet 5 måneder af den i stk. 1 krævede dækstjeneste.

Stk. 3. Den, der før det tidspunkt, hvor lovens § 20 sættes i kraft, retmæssigt har gjort tjeneste som matros eller befaren matros i et dansk skib, har ret til at gøre tjeneste som befaren matros.

§ 49. Indtil det tidspunkt, hvor lovens § 25 sættes i kraft, skal en person for at kunne påmønstres som fyrbøder eller befaren motormand være fyldt 19 år og have gjort tjeneste ved maskinen eller på fyrpladsen i skibe i 12 måneder.

Stk. 2. Den, der har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, anses for at have erhvervet 5 måneder af den i stk. 1 krævede fartstid.

Stk. 3. Den, der før det tidspunkt, hvor lovens § 25 sættes i kraft, retmæssigt har gjort tjeneste som fyrbøder, motormand eller befaren motormand i et dansk skib, har ret til at gøre tjeneste som fyrbøder eller befaren motormand.

§ 50. Bestemmelsen i § 19, stk. 1, finder ikke anvendelse på personer, der påmønstrer til dækstjeneste i lastskibe under 150 tons, der er indført i skibsregistret ved denne lovs ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lov nr. 208 af 7. juni 1958 om skibes bemanning, jfr. folketingstidende 1957-58, sp. 490, 695, 5065, 5167, tillæg A, sp. 353, tillæg B, sp. 1217, tillæg C, sp. 961 som ændret ved lov nr. 158 af 27. maj 1964 om ændring i lov om skibes bemanning, jfr. folketingstidende 1963-64, sp. 3165, 3526, 5158, 5349, tillæg A, sp. 1045, tillæg B, sp. 841, 945, tillæg C, sp. 561, jfr. lovbekendtgørelse nr. 114 af 2. april 1965, indeholder såvel sønærings- som bemandingsbestemmelser.

Udviklingen indenfor skibsfarten og indenfor det samlede uddannelsesområde nødvendiggør en række ændringer på søfartsuddannelsesområdet, som imidlertid ikke vil kunne effektueres, medmindre der samtidig foretages ændringer i sønæringsbestemmelserne. Det er derfor fundet nødvendigt og hensigtsmæssigt at udskille sønæringsbestemmelserne i en særlig lov, hvorimod bemandingsbestemmelserne ikke berøres af lovforslagets gennemførelse.

Lovforslaget får hverken statsfinancielle eller statsadministrative konsekvenser. Der henvises iøvrigt til bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.

Generelt bemærkes, at den i §§ 2-9, 29-31 samt 32-35 for erhvervelse af beviser som navigatør gældende synsprøve er ændret til en syns- og høreprøve. Ændringen er begrundet i et ofte udtalt ønske om af sikkerhedsmæssige grunde at sikre, at navigatører har en rimelig høreevne. Der synes i øvrigt at være international enighed om, at et tilsvarende krav skal optages i de rekommandationer som standard for uddannelse og vagthold, som er under udarbejdelse i den mellemstatslige rådgivende søfartsorganisation (IMCO). Spørgsmålet er endnu ikke underkastet en afsluttende lægelig vurdering.

De hidtidige aldersbestemmelser er i §§ 3-5, 8, 9, 29-31 og 33-35 ændret til et myndighedskrav. I § 10 er en 18-års aldersgrænse, som betingelse for erhvervelse af duelighedsbevis i motorpasning bibeholdt, og i §§ 6, 7, 11, 12, 13 og 15 er indført krav om myndighedsalder.

Med henblik på at skabe større fleksibilitet mellem den teoretiske og praktiske uddannelse for erhvervelse af sønæringsbeviser foreslås det henlagt til ministeren at fastsætte fartskrav i de i §§ 3, 4, 6, 29, 30, 34 og 35 omhandlede tilfælde, hvor kravet alene angår en vis dækstjeneste.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 2.

Det er fundet påkrævet af hensyn til sikkerheden til søs at kræve en vis fartstid for erhvervelse af duelighedsbevis i sejlads i lighed med det krav, der hidtil har været gældende for erhvervelse af duelighedsbevis i motorpasning.

Til §§ 3 og 4.

Bestemmelserne er uændrede, bortset fra de generelle ændringer vedrørende fartstid, høreprøve og alder.

Til § 5.

Det er fundet rimeligt at stille krav om en vis forudgående sejlads som navigatør for at erhverve bevis som sætteskipper af 1. grad i lighed med kravet for erhvervelse af bevis som skibsfører. Under hensyn hertil er fartskravet ændret til 12 måneders tjeneste under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 2. grad eller bevis som kystskipper kræves.

Til §§ 6 og 7.

Bestemmelserne er uændrede, bortset fra de generelle ændringer vedrørende fartstid, høreprøve og alder.

Til § 8.

Det er fundet rimeligt at ændre kravene til fartstid, således at sejlads som styrmand i skibe, der kan føres af en skibsfører af 2. grad, anses som kvalificerende.

Det er endvidere fundet rimeligt at lade sejlads som officer i søværnet i indtil 12 måneder være kvalificerende.

F. t. sønæringslov.

Til § 9.

I analogi med det til § 8 anførte foreslås indtil 12 måneders sejlads på dækket som officer i søværnet at kunne medregnes i dele af den krævede fartstid.

Til § 10.

Bestemmelserne er uændrede.

Til §§ 11 og 12.

Der er indført krav om myndighedsalder; i øvrigt uændret.

Til § 13.

Der er indført krav om myndighedsalder. Den tidligere bestemmelse om, at 18 måneder af den krævede fartstid skal være indtjent ved maskinanlæg over 100 HK, er uden praktisk betydning og derfor udeladt.

Til § 14.

Den hidtidige bestemmelse om, at de krævede 12 måneders maskintjeneste i stilling, hvor bevis som skibsmaskinmester af 2. grad kræves, skulle være indtjent efter erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 2. grad, er ændret derhen, at det alene er den pågældendes samlede fartstid, der er afgørende for bevisets udstedelse.

Til § 15.

Kravet om fartstid er ændret derhen, at den pågældende efter at have opfyldt betingelserne for erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 1. grad har gjort tjeneste i 12 måneder i stilling, hvor sådant bevis kræves.

Man har overvejet, hvorvidt det ville være ønskeligt at foreskrive, at en person, der ønsker bevis som skibsmaskinchef, skal have bestået udvidet maskinmestereksamen. Man har dog ikke fundet, at denne videregående uddannelse er nødvendig for at lede maskinanlægget i alle skibe, hvor maskinchefen i henhold til bestemmelserne i lov om skibes bemanding skal have bevis som skibsmaskinchef, idet denne uddannelse kun skønnes nødvendig i skibe med et meget stort eller teknisk kompliceret maskinanlæg. Forholdet vil kunne reguleres i medfør af bemandingslovens § 5, stk. 4, der bemyndiger handelsministeren til at fastsætte, at maskinchefer i visse skibe skal have bestået udvidet maskinmestereksamen. Det er hensigten at delegere denne beføjelse til direktoratet for statens skibstilsyn.

Til § 16.

Bestemmelsen om, at sejlads i motorskibe med kedelanlæg med over 180 m² hedeflade anses for sejlads i dampskibe, er udgået, fordi tjeneste i et sådant

skib ikke gør den pågældende kvalificeret til tjeneste i et moderne dampskib med turbineanlæg.

Det hidtidige krav om, at en maskinmester skal have gjort tjeneste i 6 måneder i et dampskib for at erhverve bevis med ret til tjeneste i dampskibe og 6 måneder i motorskibe for at erhverve bevis med ret til tjeneste i motorskibe, er ændret til et krav om 3 måneders tjeneste, hvilket må anses for tilstrækkeligt.

Til §§ 17 og 18.

Bestemmelsen om, at en kok og en hovmester skal være i besiddelse af bevis som skibskok, er uændret overført fra § 15, stk. 3, i lov om søfartsuddannelse.

Som hidtil foreslås fartskravet for at erhverve bevis som skibskok fastsat således, at personer, der gennemgår en grunduddannelse, kan medregne den tid, der er medgået hertil, med et tillæg på 100 pct. Da grundkurset er udvidet med 2 måneder, foreslås fartskravet derfor nedsat med 4 måneder.

Det er fundet hensigtsmæssigt at åbne mulighed for, såfremt udviklingen skulle gøre det ønskeligt, at gøre de i lov om søfartsuddannelse omhandlede kursus for hovmestre obligatoriske.

Til §§ 19 og 20.

Den fremtidige uddannelse af dæksmandskab foreslås indledt med et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole eller et skoleskib. Efter 18 måneders tjeneste som ubefaren matros gennemgås et erhvervsfagligt afslutningskursus for dæksmandskab, hvorefter udmønstring som befaren matros kan ske.

Da det på grund af skibsfartserhvervets internationale karakter ofte vil være nødvendigt at udskifte besætningsmedlemmer i fjerne havne, hvor mandskab med den krævede uddannelse ikke altid er til rådighed, er det, uanset det ønskelige i at alt mandskab har gennemgået den foreskrevne uddannelse, fundet nødvendigt alene at lade kravet om uddannelse være obligatorisk ved påmønstring i nærliggende havne, hvortil udrejse fra Danmark kan ske indenfor en rimelig kort tid, samt for personer, hvis ansættelse er sket her i landet. Uden for nævnte havne foreslås påmønstring at være betinget af, enten at vedkommende opfylder de for påmønstring i nævnte havne gældende bestemmelser, eller at han har en betydelig sejltid på dækket. For ubefarne matroser foreslås denne ansat til 12 måneders dækstjeneste og for befarne matroser til 36 måneders dækstjeneste. Der er ved fastsættelsen af disse fartskrav taget hensyn til de af den mellemstatslige rådgivende søfartsorganisation (IMCO) udarbejdede forslag til minimumskrav til „junior ratings“. Da den uddan-

nelse, det skal træde i stedet for, imidlertid er væsentlig bedre end den af IMCO forudsatte, er fartskravet til ubefarne matrosers fastsat noget højere end IMCO's krav om 9 måneders dækstjeneste.

Til § 21.

Fartskravet til befarne tømmermænd er nedsat fra 18 måneder til 12 måneder i overensstemmelse med den for det øvrige dæksmandskab skete nedsettelse.

Til § 22.

Aldersbestemmelsen er ophævet; i øvrigt uændret.

Til § 23.

Fartskravet er nedsat fra 24 måneder til 18 måneder, således at en befaren matros med duelighedsbevis i sejlads kan påmønstreres som bedstemand; i øvrigt uændret.

Til § 24.

Det er hensigten at tilbyde unge, der ønsker at uddanne sig til motormænd, at begynde uddannelsen med et erhvervsfagligt grundkursus i lighed med unge, der ønsker at gå dæksvejen. Efterhånden som en sådan uddannelse etableres, vil det være rimeligt at overveje at gøre den obligatorisk også for maskinmandskab. Det foreslås derfor at give ministeren den fornødne hjemmel hertil.

Til § 25.

Siden 1968 har der været mulighed for, at motormænd, der ønskede en supplerende uddannelse, kunne gennemgå et kursus for maskinmandskab. Erfaringerne med dette kursus har været så gode, at det nu er fundet ønskeligt at gøre gennemgang af kursus for maskinmandskab, der fremtidig benævnes erhvervsfagligt afslutningskursus for maskinmandskab, for obligatorisk ved udmønstring som befaren motormand.

Af tilsvarende grunde, som anført i bemærkningerne til §§ 19 og 20, er det dog fundet nødvendigt alene at lade kravet om obligatorisk uddannelse gælde for påmønstring i nærliggende havne samt for personer, hvis ansættelse er sket her i landet. Uden for nævnte havne foreslås påmønstring at være betinget af, enten at vedkommende har den nævnte uddannelse, eller at han har en betydelig fartstid i maskinen. Denne foreslås ansat til 24 måneders maskintjeneste, hvilket er det dobbelte af den fartstid, der efter de nugældende bestemmelser kræves for udmønstring som motormand.

Til § 26.

Aldersbestemmelsen er ophævet; i øvrigt uændret.

Til § 27.

Af sikkerhedsmæssige grunde er det ønskeligt at skabe mulighed for at kræve et elementært sikkerhedskursus for de besætningskategorier specielt i passagerskibe, som ikke har en lovbehaftet søfartsuddannelse. Et sådant kursus vil blive tilrettelagt således, at det under visse omstændigheder vil kunne arrangeres ombord.

Til § 28.

Efter ønske fra fiskerierhvervet skabes der mulighed for i det samtidige hermed fremsatte forslag til lov om ændring i lov om søfartsuddannelse at tilbyde unge, der ønsker at gå ind i dette erhverv, en særlig grunduddannelse på søfartsområdet. Det vil være rimeligt at overveje til sin tid i forståelse med erhvervet at gøre en sådan uddannelse obligatorisk. Det foreslås derfor at give ministeren den fornødne hjemmel hertil.

Til §§ 29, 30 og 31.

Mens fiskeskippere hidtil har skullet bestå de samme nautiske eksaminer som personer, der uddannes til navigatører i handelsflåden, foreslås der nu bl.a. efter ønske fra fiskerierhvervet oprettet en særlig, mere målrettet fiskeskipperuddannelse med 3 eksaminer, fiskeskippereksamen af henholdsvis 3., 2. og 1. grad. For erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 1. grad foreslås i lighed med kravet til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 1. grad kravet en vis forudgående sejlads som fiskeskipper.

Til §§ 32-35.

I lighed med, hvad tilfældet er for fiskeres vedkommende, foreslås oprettet en særlig mere målrettet uddannelse også af lystsejlere, der ønsker en nautisk uddannelse. Dette opnås ved etablering af en duelighedsprøve for lystsejlere samt yachtskippereksamen af henholdsvis 3., 2. og 1. grad.

De hidtil gældende fartskrav for erhvervelse af bevis som yachtskipper af 3. grad foreslås ophævet, bl.a. fordi det administrativt har været vanskeligt at kontrollere disse kravs opfyldelse, ligesom det er fundet hensigtsmæssigt at gøre det så let som muligt for lystsejlere, der ønsker en elementær uddannelse i sikkerhed til søs, at opnå denne uddannelse.

Til § 36.

Af administrative grunde agtes udstedelse af sønæringsbeviser alene henlagt til direktøren for søfartsuddannelsen og undervisningschefen for maskinmesteruddannelsen. Det bemærkes herved, at det overvejende antal af de i dag udstedte sønæringsbeviser allerede udstedes der.

Til § 37.

Efter indførelsen af en særlig fiskeskipperuddannelse vil det ikke være rimeligt at opretholde bestemmelser om, at personer, der er i besiddelse af bevis som sætteskipper, samtidig anses for at have bevis som fiskeskipper. Det bemærkes herved, at der i det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring i lov om søfartsuddannelse er skabt mulighed for ved tillægsexaminer at tillade sætteskipperne at blive fiskeskipper og omvendt.

Til § 38.

Stk. 1 er i det væsentlige uændret, dog er der tilføjet en hjemmel for ministeren til at tillade udstedelse af sønæringsbeviser med begrænsede rettigheder. Denne hjemmel tænkes bl.a. benyttet i tilfælde, hvor det af helbredsmæssige grunde må anses for nødvendigt at tillade indehaveren af et sønæringsbevis alene at udøve rettigheder i henhold til beviset i et geografisk begrænset område. Formuleringen er endvidere ændret, således at der skabes mulighed for i enkelte tilfælde at kræve, at en ansøger ved en særlig prøve dokumenterer, at han har den fornødne uddannelse.

I lighed med hjemmelen for ministeren til at tillade udstedelse af sønæringsbeviser, uanset at de for erhvervelse af beviset fastsatte krav ikke fuldt ud er opfyldt, er det fundet ønskeligt at tilvejebringe hjemmel til at tillade en person at udøve rettigheder, hvortil der ikke udkræves sønæringsbevis. Der er her bl.a. tænkt på den person, der har gennemgået en uddannelse i udlandet, som må ligestilles med den foreslåede uddannelse af dæksmandskab. Hjemmelen vil ikke kunne anvendes til at tillade udmønstring i en bestemt stilling for et kortere tidsrum, men tager alene sigte på den person, der vedvarende ønsker at gøre tjeneste i en bestemt stilling i danske skibe.

Det findes naturligt på grund af skibsfartserhvervets internationale karakter at gøre det muligt at ligestille en i udlandet gennemgået søfartsuddannelse med de i loven omhandlede erhvervsfaglige grundkursus og afslutningskursus (stk. 3).

Ved indførelse af obligatoriske uddannelseskrav for menigt mandskab (§§ 19, 20 og 25) vil det i overensstemmelse med hidtidig praksis være nødvendigt at have mulighed for at tillade påmønstring af personer, der ikke opfylder uddannelseskravene, når kvalificeret mandskab ikke kan skaffes.

§ 7, stk. 3, i lov om sømandsuddannelse af 7. juni 1952 giver en mønstringsbestyrer tilladelse til i dansk havn undtagelsesvis at påmønstre en person, der ikke har gennemgået den foreskrevne uddannelse for udmønstring til dækstjeneste. Da møn-

stringskontorerne er nedlagt i forbindelse med den ved lov nr. 48 af 31. januar 1973 om mønstring af søfarende m.v. indførte ændrede mønstringsordning, foreslås det, at tilladelsen gives skibsføreren, men begrænses dels til kun at gælde for rejsen og dels til kun at tillade påmønstring i de i § 19, stk. 1, nævnte havne af personer, der opfylder de for påmønstring uden for nævnte havne fastsatte krav. Den omstændighed, at kvalificeret mandskab ikke kan skaffes på stedet, bør ikke medføre brug af stk. 4, såfremt kvalificeret mandskab kan fås fra et andet sted inden for en rimelig tid. Der er ved forslaget om at give føreren den omhandlede tilladelse til at afvige fra lovens bestemmelser lagt vægt på, dels at denne ordning vil være væsentlig mere smidig, dels at den nu indarbejdede bemandingskontrol (mønstringskontrol) har medført, at der af det offentlige vil kunne føres en vis kontrol med skibsføreren anvendelse af tilladelsen.

Til § 39.

Bestemmelsen er i det væsentlige uændret.

Til §§ 40-42.

Det er fundet nødvendigt at skabe hjemmel til at påbyde indehaveren af et sønæringsbevis at lade sig underkaste lægeundersøgelse til afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt han fortsat bør have ret til at udøve de til beviset knyttede rettigheder.

Reglerne for inddragelse af sønæringsbeviser er i øvrigt ændret således, at der bliver hjemmel til administrativ inddragelse af beviser. Som hidtil kan spørgsmålet om en bevisinddragelses lovlighed indbringes for domstolene. Sådan inddragelse vil normalt have opsættende virkning, men der vil være tilfælde, hvor det af hensyn til sikkerheden til søs vil være nødvendigt at kunne bestemme, at indbringelse ikke har opsættende virkning. En sådan afgørelse kan ved kendelse stadfæstes eller ophæves af en domstol, inden spørgsmål om selve inddragelsens lovlighed i øvrigt afgøres.

Til § 43.

Den ændring af indfødsretskravet, som blev nødvendiggjort af Danmarks indtræden i EF, og som er indført ved bekendtgørelse nr. 600 af 22. december 1972, er indføjet i lovteksten.

Stk. 2 er uændret.

Til § 44.

Da der ikke er dæksmandskab, der har gennemgået den for påmønstring som befaren matros foreskrevne uddannelse, og da antallet af motormænd,

som har gennemgået kursus for maskinmandskab er relativt ringe, vil det være nødvendigt at udskyde ikrafttrædelsen af lovens §§ 20 og 25 indtil det tidspunkt, hvor et rimeligt antal har gennemgået de foreskrevne uddannelser. Da det ikke på nuværende tidspunkt er muligt med sikkerhed at afgøre, hvornår dette tidspunkt indtræffer, foreslås det henskudt til ministerens afgørelse at sætte de nævnte bestemmelser i kraft.

Til § 46.

Bestemmelserne er i det væsentlige uændrede.

Til § 47.

Bestemmelserne tilsigter alene at sikre, at ingen fratages allerede erhvervede rettigheder.

Til § 48.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til de nugældende krav for påmønstring som matros.

Til § 49.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til de nugældende krav for påmønstring som fyrbøder eller motormand.

Til § 50.

Det har i de senere år vist sig meget vanskeligt at skaffe dæksmandskab, der har været på sømandsskole, til mindre skibe, idet de fleste unge, der har gennemgået kursus på en sømandsskole, har ønsket at sejle i noget større skibe.

Antallet af skibe under 150 tons er ringe og deres fartsområde stærkt begrænset. Sådanne skibe ejes normalt af deres fører. For ikke at stille egentlige mindre lastskibe væsentligt ringere end under den gældende lov foreslås det, at lovens obligatoriske uddannelseskrav for påmønstring til dækstjeneste ikke kommer til at gælde for lastskibe under 150 tons, som er optaget i skibsregistret på det tidspunkt, hvor loven træder i kraft.

I dette bilag opføres i venstre spalte de nugældende bestemmelser i lov om skibes bemanning. I højre spalte opføres lovforslagets tilsvarende bestemmelser.

Gældende formulering.

§ 2. I denne lov forstås ved:

1. „Handelsskib“: Ethvert af denne lov omfattet skib, med undtagelse af fiskeskibe og lystfartøjer.

3. „Fiskeskib“: Skib, der er forsynet med fiskericertifikat.

4. „Tons“: Registertons brutto som til enhver tid i skibets målebrev angivet.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

§ 9. Til erhvervelse af duelighedsbevis i sejlads kræves:

- a. at vedkommende har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve i sejlads;
- b. at han har bestået en af ministeren fastsat synsprøve.

§ 10. Til erhvervelse af bevis som kystskipper kræves:

- a. at vedkommende efter det fyldte 15. år i 36 måneder har gjort dækstjeneste i søgående skibe, hvoraf 12 måneder i skibe mellem 20 og 200 tons;

Forslaget.

I. Definitioner.

§ 1. I denne lov forstås ved:

1. „Handelsskib“: Ethvert skib, med undtagelse af søværnets skibe samt fiskeskibe og lystfartøjer.

2. „Fiskeskib“: Et skib, der er forsynet med fiskericertifikat.

3. „Søgående skib“: Et skib, der anvendes i fart uden for havne, åer, søer eller lignende beskyttede farvande.

4. „Tons“: Registertons brutto som til enhver tid i skibets målebrev angivet, idet eventuelle decimaler bortkastes. Indeholder målebrevet 2 bruttotonnager, da den største af disse.

5. „Godkendt“: Godkendt af direktøren for søfartsuddannelsen.

I. Handelsskibe.

§ 2. Til erhvervelse af duelighedsbevis i sejlads kræves:

- a. at vedkommende har faret til søs i 6 måneder,
- b. at han har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve i sejlads,
- c. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 3. Til erhvervelse af bevis som kystskipper kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i søgående skibe,

Gældende formulering.

- b. at han har bestået kystskippereksamen;
 - c. at han har indfødsret;
 - d. at han er fyldt 23 år;
- e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

§ 11. Til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende efter det fyldte 15. år i 36 måneder har gjort dækstjeneste i søgående skibe, hvoraf 12 måneder i skibe mellem 20 og 500 tons og 6 måneder i skibe uden for kystfart;
 - b. at han har bestået sætteskippereksamen af 2. grad;
 - c. at han har indfødsret;
 - d. at han er fyldt 23 år;
- e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

§ 12. Til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende efter det fyldte 15. år i 42 måneder har gjort dækstjeneste i søgående skibe, heraf 12 måneder i skibe mellem 20 og 500 tons, 6 måneder i skibe uden for kystfart og 6 måneder som matros;
 - b. at han har bestået sætteskippereksamen af 1. grad;
 - c. at han har indfødsret;
 - d. at han er fyldt 23 år;
- e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

§ 13. Til erhvervelse af bevis som styrmand af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende efter det fyldte 15. år har gjort dækstjeneste eller tjeneste som styrmandslærling eller -aspirant i skibe af 20 tons eller derover i 47 måneder, hvoraf 24 måneder i skibe uden for ind-

Forslaget.

- b. at han har bestået kystskippereksamen,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 4. Til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i søgående skibe,
- b. at han har bestået sætteskippereksamen af 2. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 5. Til erhvervelse af bevis som sætteskipper af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort tjeneste
 - 1) i 12 måneder under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 2. grad kræves, eller
 - 2) i 6 måneder under forhold, hvor bevis som kystskipper kræves, samt i 6 måneder under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 2. grad kræves, eller
 - 3) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe,
- b. at han har bestået sætteskippereksamen af 1. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 6. Til erhvervelse af bevis som styrmand af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i søgående skibe,

Gældende formulering.

skrænket fart og heraf 6 måneder som matros;

- b. at han har bestået styrmandseksamen;
- c. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

§ 14. Til erhvervelse af bevis som styrmand af 1. grad kræves, at vedkommende foruden at opfylde de i § 13 fastsatte betingelser har bestået skibsførereksamen.

§ 15. Til erhvervelse af bevis som skibsfører af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har bestået styrmandseksamen;
- b. at han under forhold, hvor bevis som styrmand af 2. grad kræves, har gjort tjeneste
 - 1) i 24 måneder, hvoraf 12 måneder som 1. eller enestyrmand, eller
 - 2) i 60 måneder, hvoraf 36 måneder som 2. styrmand i skibe over 1400 tons, eller
 - 3) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe;
- c. at han har indfødsret;
- d. at han er fyldt 25 år;
- e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

Stk. 2. 12 måneders sejlads i søværnet kan for søløjtnanter af reserven (navigationslinjen) medregnes under den i stk. 1, litra b, udkrævede sejlads som styrmand, dog ikke som 1. eller enestyrmand.

§ 16. Til erhvervelse af bevis som skibsfører af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har bestået skibsførereksamen;
- b. at han har gjort tjeneste
 - 1) i 24 måneder under forhold, hvor bevis som skibsfører af 2. grad kræves, eller
 - 2) under forhold, hvor bevis som styrmand af 2. grad kræves, enten i 24 måneder, hvoraf 12 måneder som 1. eller enestyrmand i skibe over 300 tons, eller i 60 måneder, hvoraf 36

Forslaget

- b. at han har bestået styrmandseksamen,
- c. at han er myndig,

- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 7. Til erhvervelse af bevis som styrmand af 1. grad kræves, at vedkommende foruden at opfylde de i § 6 fastsatte betingelser har bestået skibsførereksamen.

§ 8. Til erhvervelse af bevis som skibsfører af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende under forhold, hvor bevis som sætteskipper af 1. grad eller styrmand af 2. grad kræves, har gjort tjeneste i skibe over 300 tons
 - 1) i 24 måneder, hvoraf 12 måneder som øverste eller eneste styrmand, eller
 - 2) i 60 måneder, hvoraf 36 måneder som næstøverste styrmand i skibe over 500 tons, eller
 - 3) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe,
- b. at han har bestået styrmandseksamen,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

Stk. 2. I den i stk. 1, litra a, omhandlede fartstid, bortset fra fartstid som øverste eller eneste styrmand, kan medregnes indtil 12 måneders sejlads på dækket som officer i søværnet.

§ 9. Til erhvervelse af bevis som skibsfører af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort tjeneste
 - 1) i 24 måneder under forhold, hvor bevis som skibsfører af 2. grad kræves, eller
 - 2) i 24 måneder under forhold, hvor bevis som styrmand af 2. grad kræves, heraf 12 måneder som øverste eller eneste styrmand, eller

Gældende formulering.

måneder som 2. styrmand i skibe over 1400 tons, eller

3) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe;

c. at han har indfødsret;
d. at han er fyldt 25 år;

e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

Stk. 3. 12 måneders sejlads i søværnet kan for søløjtnanter af reserven (navigationslinjen) medregnes under den i stk. 1, litra b, udkrævede sejlads som styrmand, dog ikke som 1. eller enestyrmand.

§ 17. Til erhvervelse af duelighedsbevis i motorpasning kræves:

a. at vedkommende har faret til søs i 6 måneder;
b. at han er fyldt 18 år;
c. at han derefter har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve i motorpasning.

§ 18. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinist kræves:

a. at vedkommende har bestået maskinisteksamen;
b. at han har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 12 måneder.

§ 19. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 3. grad kræves:

a. at vedkommende har bestået maskinmestereksamen;
b. at han har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 12 måneder.

Forslaget.

3) i 60 måneder under forhold, hvor bevis som styrmand af 2. grad kræves, heraf 36 måneder som næstøverste styrmand i skibe over 1.400 tons, eller
4) i tilsvarende stillinger i udenlandske skibe,

b. at han har bestået skibsførereksamen,
c. at han er myndig,
d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
e. at han har indfødsret.

Stk. 2. I den i stk. 1, litra a, omhandlede fartstid, bortset fra fartstid som øverste eller eneste styrmand, kan medregnes indtil 12 måneders sejlads på dækket som officer i søværnet.

§ 10. Til erhvervelse af duelighedsbevis i motorpasning kræves:

a. at vedkommende har faret til søs i 6 måneder,
b. at han har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve i motorpasning,
c. at han er fyldt 18 år.

§ 11. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinist kræves:

a. at vedkommende har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 12 måneder,
b. at han har bestået maskinisteksamen,
c. at han er myndig.

§ 12. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 3. grad kræves:

a. at vedkommende har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 12 måneder,
b. at han har bestået maskinmestereksamen,
c. at han er myndig.

Gældende formulering.

§ 20. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har bestået maskinmestereksamen;
- b. at han har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 24 måneder, hvoraf 18 måneder ved maskin- anlæg over 100 HK.

§ 21. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende efter erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 2. grad har sejlet i 12 måneder i stilling, hvor sådant bevis kræves, eller i tilsvarende stilling i udenlandske skibe;
- b. at han er fyldt 25 år.

§ 22. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinchef kræves, at vedkommende efter erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 2. grad har sejlet i 24 måneder i stilling, hvor sådant bevis kræves, eller i tilsvarende stilling i udenlandske skibe.

§ 23. De i §§ 18-22 omhandlede sønæringsbeviser giver ret til at gøre tjeneste såvel i dampskibe som i motorskibe, såfremt den pågældende har gjort maskintjeneste i 6 måneder i dampskibe med maskine over 100 HK og 6 måneder i motorskibe. Har den pågældende ikke 6 måneders tjeneste i enten damp- eller motorskibe, gives der beviset påtegning om, at det alene kan anvendes til tjeneste i henholdsvis motorskibe eller dampskibe.

Stk. 2. Tjeneste i motorskib med hjælpedel anlæg med 180 m² hedeblade og derover anses tillige som tjeneste i dampskib.

Lov nr. 70 af 15. marts 1967 om søfartsuddannelse:

§ 15.

Stk. 3. For at kunne udmønstres i fore-

Forslaget.

§ 13. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort maskintjeneste i søgående damp- eller motorskibe i 24 måneder,
- b. at han har bestået maskinmestereksamen,
- c. at han er myndig.

§ 14. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinmester af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende, efter at have opfyldt de i § 13, litra a, foreskrevne fartskrav, har gjort tjeneste i 12 måneder under forhold, hvor bevis som skibsmaskinmester af 2. grad kræves, eller i tilsvarende stilling i udenlandske skibe,
- b. at han har bestået maskinmestereksamen,
- c. at han er myndig.

§ 15. Til erhvervelse af bevis som skibsmaskinchef kræves:

- a. at vedkommende, efter at have opfyldt betingelserne i § 14, litra a, har gjort tjeneste i 12 måneder under forhold, hvor bevis som skibsmaskinmester af 1. grad kræves, eller i tilsvarende stilling i udenlandske skibe,
- b. at han er myndig.

§ 16. De i §§ 11-15 omhandlede sønæringsbeviser giver ret til at gøre tjeneste såvel i dampskibe som i motorskibe, såfremt den pågældende har gjort maskintjeneste i 3 måneder i dampskibe og 3 måneder i motorskibe. Har den pågældende ikke 3 måneders tjeneste i enten dampskibe eller motorskibe, gives der beviset påtegning om, at det alene kan anvendes til tjeneste i henholdsvis motorskibe eller dampskibe.

§ 17. For at kunne påmønstres i foreskreven stilling som kok skal vedkommende være i besiddelse af bevis som skibskok.

Gældende formulering.

skrevne stillinger som kok eller hovmester kræves bevis som skibskok.

Stk. 4. Til erhvervelse af bevis som skibskok kræves:

a. at vedkommende

1. har gennemgået kursus for elementær uddannelse af kokkeelever og derefter har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 27 måneder, heraf mindst 12 måneder i søgående skibe, *eller*

2. har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 33 måneder, heraf mindst 18 måneder i søgående skibe;

b. at han har bestået prøven for skibskokke;
c. at han er fyldt 19 år.

Stk. 5. Bevis som skibskok kan endvidere udstedes til personer, der har bestået kokkefagets svendep prøve og har gjort kabystjeneste i søgående skibe i mindst 12 måneder samt kan dokumentere færdighed i brødbagning.

Stk. 6. Handelsministeren fastsætter nærmere regler om udstedelse af bevis som skibskok og kan under særlige omstændigheder gøre undtagelse fra bestemmelserne i stk. 3 og 4.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

Lov nr. 231 af 7. juni 1952 om sømandsuddannelse:

§ 7. Første udmønstring fra dansk havn til dækstjeneste i dansk sejlskib eller sejlskib med hjælpemotor af 60 bruttoregister-ton eller derover eller i andre skibe af 20 bruttoregister-ton eller derover er betinget af, at vedkommende enten har gennemgået et kursus på en af statens sømandsskoler eller på anden af ministeren for handel, industri og søfart godkendt sømandsskole eller har deltaget i et togt af mindst 3 måneders varighed med et dertil godkendt skoleskib eller efter det fyldte 15. år i mindst 12 måneder har forrettet dækstjeneste i

Forslaget.

Stk. 2. Til erhvervelse af bevis som skibskok kræves:

a. at vedkommende

1) har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole og derefter har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 23 måneder, heraf mindst 12 måneder i søgående skibe, eller

2) har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 33 måneder, deraf mindst 18 måneder i søgående skibe,

b. at han har bestået prøven for skibskokke.

Stk. 3. Bevis som skibskok kan endvidere udstedes til personer, der har bestået kokkefagets svendep prøve eller anden tilsvarende uddannelse indenfor kokkefaget, og som har gjort kabystjeneste i søgående skibe i mindst 12 måneder.

§ 18. For at kunne påmønstres i foreskreven stilling som hovmester skal vedkommende være i besiddelse af bevis som skibskok.

Stk. 2. Handelsministeren kan bestemme, at påmønstring som hovmester er betinget af, at vedkommende har gennemgået et godkendt kursus for hovmestre.

§ 19. For at kunne påmønstres til dækstjeneste i skibe på 300 tons og derunder eller som ubefaren matros i skibe over 300 tons skal vedkommende, når påmønstringen sker i havne i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Den tyske Forbundsrepublik, Nederlandene og Belgien samt britiske Nordsøhavne og havne i Den engelske Kanal, eller når ansættelse er sket her i landet, opfylde en af nedenstående betingelser:

a. have gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole eller

b. have gennemført et togt med et dertil godkendt skoleskib.

Gældende formulering.

dansk sejlskib eller sejlskib med hjælpemotor mellem 20 og 60 brutto registertons, fiskeskibe dog undtaget.

Lov om skibes bemanning:

§ 24. For at kunne udmønstres som ungmand, letmatros, matros, bådsmand eller befaren tømmersmand skal vedkommende opfylde nedenstående betingelser:

- a. En ungmand skal være fyldt 16 år og have faret til søs i 12 måneder.
- b. En letmatros skal være fyldt 17 år og opfylde de under a. omhandlede betingelser og derefter have faret til søs som ungmand i 12 måneder.
- c. En matros skal være fyldt 18 år og opfylde de under b. omhandlede betingelser og derefter have faret til søs som letmatros i 12 måneder.

§ 24, stk. 1.

- e. En befaren tømmersmand skal enten opfylde betingelserne under c. eller have faret til søs i 18 måneder efter udstået læretid som tømrer.

- d. En bådsmand skal være fyldt 25 år og have faret til søs som matros i 24 måneder.

Stk. 3. For at kunne udmønstres som bedstemand i henhold til § 4, stk. 1, skal vedkommende være fyldt 18 år, være i be-

Forslaget.

Stk. 2. Sker påmønstringen uden for de i stk. 1 nævnte havne, og er ansættelse ikke sket her i landet, skal vedkommende enten opfylde betingelserne i stk. 1 eller have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 12 måneder.

§ 20. For at kunne påmønstres som befaren matros skal vedkommende, når påmønstringen sker i de i § 19, stk. 1, nævnte havne, eller når ansættelse er sket her i landet, efter at have opfyldt betingelserne i § 19, stk. 1, have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 18 måneder samt have gennemgået et erhvervsfagligt afslutningskursus for dæksmandskab.

Stk. 2. Sker påmønstringen uden for de i § 19, stk. 1, nævnte havne, og er ansættelse ikke sket her i landet, skal vedkommende enten opfylde betingelserne i stk. 1 eller have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 36 måneder.

Stk. 3. Fartstid udover 5 måneder erhvervet under forhold som omhandlet i § 19, stk. 1, litra b, kan medregnes i den i stk. 1 omhandlede fartstid.

§ 21. For at kunne påmønstres som befaren tømmersmand skal vedkommende have erhvervet svendebrev som tømrer.

Stk. 2. For at kunne påmønstres som befaren tømmersmand skal vedkommende enten opfylde betingelserne i § 20 eller have faret til søs i 12 måneder efter at have erhvervet svendebrev som tømrer.

§ 22. For at kunne påmønstres som bådsmand skal vedkommende have gjort tjeneste som befaren matros i 24 måneder.

§ 23. For at kunne påmønstres som bedstemand som omhandlet i § 4, stk. 1, i lov om skibes bemanning skal vedkommende

Gældende formulering.

siddelse af duelighedsbevis i sejlads og i mindst 24 måneder have forrettet dæks-tjeneste i søgående skibe.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

§ 25. For at kunne udmønstres som fyrbøder, motormand eller donkeymand skal vedkommende opfylde nedenstående betingelser:

- a. En fyrbøder eller motormand skal være fyldt 19 år og have gjort tjeneste ved maskinen eller på fyrpladsen i skibe i 12 måneder. Tjeneste som kulleemper anses som tjeneste på fyrpladsen.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

- b. En donkeymand skal være fyldt 23 år og have gjort tjeneste ved maskinen i skibe i 36 måneder, hvoraf 12 måneder som fyrbøder eller motormand.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

Forslaget.

- a. have forrettet dækstjeneste i søgående skibe i 18 måneder,
 b. være i besiddelse af duelighedsbevis i sejlads,
 c. være fyldt 18 år.

§ 24. Handelsministeren kan fastsætte vilkår for påmønstring som ubefaren motormand.

§ 25. For at kunne påmønstres som fyrbøder eller som befaren motormand skal vedkommende, når påmønstringen sker i de i § 19, stk. 1, nævnte havne, eller når ansættelse er sket her i landet, være fyldt 19 år og have gjort tjeneste på fyrpladsen eller som ubefaren motormand i søgående skibe i 12 måneder og have gennemgået et erhvervsfagligt afslutningskursus for maskinmandskab.

Stk. 2. Den, der har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, anses for at have erhvervet 5 måneder af den i stk. 1 krævede fartstid.

Stk. 3. Sker påmønstringen uden for de i § 19, stk. 1, nævnte havne, og er ansættelse ikke sket her i landet, skal vedkommende enten opfylde betingelserne i stk. 1 eller være fyldt 19 år og have forrettet maskintjeneste i 24 måneder, heraf 12 måneder på fyrpladsen, hvis påmønstring sker som fyrbøder, eller 12 måneder i motørskibe, hvis påmønstring sker som befaren motormand.

§ 26. For at kunne påmønstres som donkeymand skal vedkommende have gjort tjeneste som fyrbøder eller som befaren motormand i 24 måneder.

§ 27. Handelsministeren kan bestemme, at personer, der mønstres i et handelsskib i en af lov om skibes bemanning omfattet stilling, skal have gennemgået et af handelsministeren godkendt kursus i brandslukning og brug af redningsmidler m.v.

III. Fiskeskibe.

§ 28. Handelsministeren kan bestemme, at en person, der påmønstres til tjeneste i et fiskeskib, skal have gennemgået et af ministeren godkendt erhvervsfagligt grundkursus for fiskere.

Gældende formulering.

§ 28. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 3. grad kræves:

- a. at vedkommende efter det fyldte 15. år i 24 måneder har gjort tjeneste i søgående fiskeskibe, hvoraf 12 måneder i fiskeskibe over 7 tons,
- b. at han har bestået kystskippereksamen,
- c. at han har indfødsret,
- d. at han er fyldt 21 år,
- e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

§ 29. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende efter det fyldte 15. år i 36 måneder har gjort tjeneste i søgående fiskeskibe, hvoraf 12 måneder i fiskeskibe over 15 tons,
- b. at han har bestået sætteskippereksamen af 2. grad,
- c. at han har indfødsret,
- d. at han er fyldt 21 år,
- e. at han har bestået en af handelsministeren fastsat synsprøve.

§ 30. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 1. grad kræves, at vedkommende ud over at opfylde de i § 29, litra a, c og e, fastsatte betingelser har bestået sætteskippereksamen af 1. grad og er fyldt 25 år.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

Forslaget.

§ 29. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 3. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i fiskeskibe,
- b. at han har bestået fiskeskippereksamen af 3. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 30. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid i fiskeskibe,
- b. at han har bestået fiskeskippereksamen af 2. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

§ 31. Til erhvervelse af bevis som fiskeskipper af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har gjort tjeneste i 12 måneder under forhold, hvor bevis som fiskeskipper af 3. eller 2. grad kræves,
- b. at han har bestået fiskeskippereksamen af 1. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve,
- e. at han har indfødsret.

IV. Lystfartøjer.

§ 32. Til erhvervelse af duelighedsbevis som lystsejler kræves:

- a. at vedkommende har bestået en af handelsministeren fastsat duelighedsprøve for lystsejlere,
- b. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

Gældende formulering.

§ 34. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 3. grad kræves:

- a. at vedkommende har bestået kystskippereksamen,
- b. at han efter det fyldte 16. år i 24 måneder enten har været ejer eller bruger af lystfartøj eller aktivt medlem af en af handelsministeren anerkendt motorbåds- eller sejlkklub og desuden har bestået den i § 9 omhandlede duelighedsprøve i sejlads,
- c. at han er fyldt 21 år,
- d. at han har bestået en af ministeren fastsat synsprøve.

Stk. 2. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 2. grad og som yachtskipper af 1. grad kræves, at vedkommende ud over at opfylde de oven for under litra b-d fastsatte betingelser har bestået henholdsvis sætteskippereksamen af 2. grad og af 1. grad.

§ 36. De i denne lov omhandlede sønæringsbeviser udstedes uden betaling og affattes efter forskrifter givet af handelsministeren. Den, der erhverver bevis af højere grad, afleverer tidligere erhvervet bevis af lavere grad.

Stk. 2. De i §§ 9 og 17 omhandlede duelighedsbeviser udstedes af den, for hvem duelighedsprøve er aflagt.

Stk. 3. De øvrige beviser udstedes i København af magistraten og uden for København af politimesteren. Endvidere kan beviserne udstedes af henholdsvis navigationsdirektøren og direktøren for maskinmesteruddannelsen.

Forslaget.

§ 33. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 3. grad kræves:

- a. at vedkommende har bestået duelighedsprøve for lystsejlere,
- b. at han har bestået yachtskippereksamen af 3. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 34. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 2. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid,
- b. at han har bestået yachtskippereksamen af 2. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

§ 35. Til erhvervelse af bevis som yachtskipper af 1. grad kræves:

- a. at vedkommende har erhvervet en af handelsministeren fastsat fartstid,
- b. at han har bestået yachtskippereksamen af 1. grad,
- c. at han er myndig,
- d. at han har bestået en af handelsministeren fastsat syns- og høreprøve.

V. Almindelige bestemmelser.

§ 36. De i denne lov omhandlede sønæringsbeviser udstedes uden betaling og affattes efter forskrifter fastsat af handelsministeren.

Stk. 2. Duelighedsbeviser udstedes af den person eller den skole, for hvem duelighedsprøve er aflagt.

Stk. 3. De øvrige beviser udstedes af de myndigheder, handelsministeren bemyndiger dertil.

Gældende formulering.

Stk. 4. Klage over en af de bevisudstedende myndigheder truffet beslutning rettes til handelsministeren, hvis afgørelse kan indbringes for domstolene. Sagerne behandles i København ved sø- og handelsretten, uden for København ved søretten.

§ 37. Den, der har bevis som styrmand, og som opfylder de i § 12, litra c og d, fastsatte betingelser, anses tillige at have bevis som sætteskipper af 1. grad.

Stk. 2. Den, der har bevis som sætteskipper af 1. grad, anses tillige at have bevis som fiskeskipper af 1. grad og bevis som yachtskipper af 1. grad.

Stk. 3. Den, der har bevis som sætteskipper af 2. grad, anses tillige at have bevis som fiskeskipper af 2. grad og bevis som yachtskipper af 2. grad.

Stk. 4. Den, der har bevis som kystskipper, anses tillige at have bevis som fiskeskipper af 3. grad og bevis som yachtskipper af 3. grad.

§ 40, stk. 4. Handelsministeren kan under særlige omstændigheder tillade udstedelse af sønæringsbevis, uanset at de for erhvervelse af det pågældende bevis fastsatte krav ikke fuldt ud er opfyldt. Fritagelse for opfyldelse af eksamens- og fartskrav kan dog kun gives, for så vidt den pågældende skønnes på anden måde at have forskaffet sig tilstrækkelig teoretisk og praktisk uddannelse, og fritagelse for opfyldelse af krav om indfødsret kun efter forud indhentet erklæring fra Søfartens Fællesråd.

Lov nr. 231 af 7. juni 1952 om sømandsuddannelse:

§ 7, stk. 2. Ministeren kan under særlige omstændigheder gøre undtagelse fra denne bestemmelse.

Forslaget.

Stk. 4. En af de bevisudstedende myndigheder truffet afgørelse kan påklages til handelsministeren.

§ 37. Den, der har bevis som styrmand af 1. eller 2. grad, anses tillige for at have bevis som sætteskipper af 1. grad, såfremt vedkommende har indfødsret.

Stk. 2. Den, der har bevis som sætteskipper af 1. eller 2. grad, anses tillige for at have bevis som yachtskipper af samme grad.

Stk. 3. Den, der har bevis som kystskipper, anses tillige for at have bevis som yachtskipper af 3. grad.

Stk. 4. Den, der har bevis som fiskeskipper af 1., 2. eller 3. grad, anses tillige for at have bevis som yachtskipper af samme grad.

§ 38. Handelsministeren kan under særlige omstændigheder tillade udstedelse af sønæringsbevis, eventuelt med begrænsede rettigheder, uanset at de for erhvervelse af det pågældende bevis fastsatte krav ikke fuldt ud er opfyldt. Fritagelse for opfyldelse af eksamens- og fartskrav kan dog kun gives, for så vidt den pågældende dokumenterer på anden måde at have erhvervet sig tilstrækkelig teoretisk og praktisk uddannelse, og fritagelse for opfyldelse af krav om indfødsret kun efter forud indhentet erklæring fra Søfartens Fællesråd.

Stk. 2. Ministeren kan under særlige omstændigheder tillade en person vedvarende at gøre tjeneste i en i denne lov omhandlet stilling, hvortil der ikke kræves sønæringsbevis, uanset at den pågældende ikke fuldt ud opfylder de for mønstring i vedkommende stilling fastsatte krav. Sådan tilladelse kan dog kun gives, for så vidt den pågældende dokumenterer at have erhvervet den for tjeneste i vedkommende stilling nødvendige erfaring og uddannelse.

Gældende formulering.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

§ 7, stk. 3. En mønstringsbestyrer kan, når det skønnes nødvendigt for at undgå ophold af et skib, undtagelsesvis påmønstre en person, der ikke opfylder bestemmelsen i stk. 1. Den pågældende skal ved første givne lejlighed erstattes med en person, der opfylder betingelserne for udmønstring, jfr. stk. 1.

Lov om skibes bemanding:

§ 42. Ved kgl. anordning fastsættes, under hvilke betingelser uddannelse og tjeneste i søværnet kan danne grundlag for erhvervelse af de i denne lov omhandlede sønæringsbeviser, bortset fra de i §§ 14 og 16 omhandlede beviser som henholdsvis styrmand af 1. grad og skibsfører af 1. grad.

§ 14, stk. 2. En søofficer af linjen, der har bestået afgangsprøven ved søværnets officersskole og har gjort dækstjeneste i søgående skibe i 48 måneder, har ret til at erhverve bevis som styrmand af 1. grad, når han i øvrigt opfylder den i § 13, litra c, fastsatte betingelse.

§ 16, stk. 2. En søofficer af linjen, der efter at have opfyldt betingelserne for erhvervelse af bevis som styrmand af 1. grad, jfr. § 14, stk. 2, har faret til søs i 12 måneder som officer i søværnet eller som styrmand samt i 12 måneder som 1. eller enestyrmand i skibe over 300 tons eller i 60 måneder som styrmand, heraf 36 måneder som 2. styrmand, har ret til at erhverve bevis som skibsfører af 1. grad, når han i øvrigt opfylder de foran under litra c-e fastsatte betingelser.

§ 38. Et sønæringsbevis kan fratages indehaveren, såfremt det på grund af indehaverens sjælelige eller legemlige tilstand af hensyn til det almene vel skønnes uforsvar-

Forslaget.

Stk. 3. Ministeren kan ligestille en i udlandet gennemgået søfartsuddannelse med de i denne lov omhandlede erhvervsfaglige grundkursus og afslutningskursus.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i §§ 19, stk. 1, 20, stk. 1, og 25, stk. 1, kan en skibsfører, når det skønnes nødvendigt for at undgå ophold af et skib, undtagelsesvis påmønstre en person som ubefaren matros, befaren matros, fyrbøder eller befaren motormand, uanset at den pågældende ikke opfylder de i de nævnte bestemmelser for sådan påmønstring fastsatte betingelser. Sådan påmønstring må kun ske for rejsen og kun under forudsætning af, at den pågældende opfylder de fartskrav, der er fastsat for påmønstring i tilsvarende stilling uden for de i § 19, stk. 1, nævnte havne.

§ 39. Handelsministeren kan fastsætte, under hvilke betingelser uddannelse og tjeneste i søværnet kan danne grundlag for erhvervelse af de i denne lov omhandlede sønæringsrettigheder, jfr. dog § 8, stk. 2, og § 9, stk. 2.

§ 40. Handelsministeren kan inddrage et sønæringsbevis, hvis det på grund af indehaverens sjælelige eller legemlige tilstand skønnes uforsvarligt fortsat at lade ham ud-

Gældende formulering.

ligt vedblivende at lade den pågældende udøve de ham ved beviset tillagte rettigheder.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

§ 38, stk. 1, 2. punktum. Den pågældende skal opfordres til over for handelsministeren at erklære, om han underkaster sig dennes afgørelse eller ønsker sagen afgjort ved dom. Afgives sådan erklæring ikke inden 14 dage, foranlediger ministeren retssag anlagt mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

Stk. 4. Når indehaveren af et sønæringsbevis ved dom frakendes dette, eller de dertil knyttede rettigheder helt eller delvis fortabes, skal beviset i overensstemmelse med de derom i søloven og sømandsloven indeholdte forskrifter snarest tilstilles handelsministeriet, der træffer de i den anledning fornødne foranstaltninger.

Stk. 2. Handelsministeren kan efter ansøgning tilbagegive en person et frataget sønæringsbevis, såfremt de omstændigheder, der har begrundet fratagelsen, ikke længere findes at være tilstede. Dersom ministeren afslår ansøgningen, kan vedkommende begære denne afgørelse prøvet ved dom-

Forslaget.

øve den virksomhed, beviset giver ham ret til.

Stk. 2. Indehaveren af et sønæringsbevis skal lade sig underkaste sådanne lægeundersøgelser, som er nødvendige til afgørelse af det i stk. 1 nævnte spørgsmål. Udgifterne ved undersøgelserne afholdes af staten. Undlader indehaveren at lade sig underkaste en påbudt undersøgelse, kan sønæringsbeviset inddrages.

§ 41. Inddragelsen af et sønæringsbevis kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes overfor handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Handelsministerens afgørelse skal indeholde oplysning om retten til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

Stk. 3. Når inddragelse af et sønæringsbevis forlanges indbragt for domstolene, anlægger handelsministeren sag imod den pågældende i den borgerlige retsplejes former. Sagen hører under Sø- og Handelsretten i København og uden for dennes område under søretten.

Stk. 4. Anmodning om indbringelse for domstolene har opsættende virkning. Handelsministeren kan dog bestemme, at en anmodning ikke har opsættende virkning. Denne afgørelse kan ved kendelse ophæves af retten inden afgørelse af spørgsmålet om inddragelsens lovlighed.

§ 42. Et sønæringsbevis, der er inddraget, skal afleveres til handelsministeriet.

Stk. 2. Handelsministeren kan til enhver tid tilbagegive et inddraget sønæringsbevis, når de omstændigheder, der har begrundet inddragelsen, ikke længere findes at være til stede. Afslås en ansøgning om tilbagegivelse, kan ansøgeren forlange spørgsmålet indbragt for domstolene. Såfremt sagen tid-

Gældende formulering.

stolene, hvis der er forløbet mindst et år, efter at der er truffet endelig bestemmelse om bevisets fratagelse, og mindst et år, efter at generhvervelse senest er nægtet ham ved dom. Det er en betingelse for afgørelsens prøvelse ved domstolene, at den pågældende fremsætter begæring herom over for ministeren inden 3 uger fra det tidspunkt, da han ved forkyndelse eller anbefalet brev er blevet gjort bekendt med afgørelsen. Ministeren foranlediger herefter retssag anlagt mod vedkommende i den borgerlige retsplejes former. Sager af den i nærværende paragraf omhandlede art behandles i København ved sø- og handelsretten, uden for København ved søretten.

(Indeholdt i bekendtgørelse nr. 600 af 22. december 1972 om fravigelse af indfødsretskrav i bemandingsloven).

§ 38, Stk. 3. Den til beviserne som kystskipper, sætteskipper af 1. og 2. grad og skibsfører af 1. og 2. grad samt fiskeskipper af 1., 2. og 3. grad knyttede ret til at være fører af skib fortabes, når indehaveren mister indfødsret; ministeren kan dog under særlige omstændigheder gøre undtagelse fra denne bestemmelse. Opnår den pågældende på ny indfødsret, skal retten til at føre skib dermed anses for generhvervet.

Forslaget.

ligere har været indbragt for domstolene, kan indbringelse dog kun ske, såfremt der er forløbet mindst et år efter, at inddragelsen senest er stadfæstet ved dom. § 41, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 43. De i denne lov indeholdte indfødsretskrav finder ikke anvendelse på personer, der efter De europæiske Fællesskabers regler om arbejdskraftens frie bevægelighed har adgang til lønnet beskæftigelse her i landet på samme vilkår som danske statsborgere.

Stk. 2. Den til beviserne som kystskipper, sætteskipper af 1. og 2. grad og skibsfører af 1. og 2. grad samt fiskeskipper af 1., 2. og 3. grad knyttede ret til at være fører af skib fortabes, når indehaveren mister indfødsret; handelsministeren kan dog under særlige omstændigheder gøre undtagelse fra denne bestemmelse. Opnår den pågældende på ny indfødsret, skal retten til at føre skib dermed anses for generhvervet.

VI. Ikrafttrædelsesbestemmelser m.m.

§ 44. Loven træder i kraft den 1. april 1975. Bestemmelserne i §§ 20 og 25 træder dog først i kraft efter handelsministerens bestemmelse.

Stk. 2. I lov nr. 208 af 7. juni 1958 om skibes bemanning som ændret ved lov nr. 158 af 27. maj 1964 ophæves §§ 9-25, 28-30, 34-35, 36, 37, stk. 1-4, 38, 40, stk. 4, 42, 43, 44, stk. 1, 47 og 48. I lovens § 6 ændres „matroser“ til „befarne matroser“ og „letmatroser“, „ungmænd“ og „dæksdreng“ til „ubefarne matroser“. I lovens § 7 ændres „motormænd“ til „befarne motormænd“. I § 26 ændres „kystskippereksamen“, „sætteskippereksamen af 2. grad“ og „sætteskip-

Gældende formulering.

§ 46. Denne lov gælder ikke for Færøerne.

§ 47. De forinden ikrafttrædelsen af sønæringsloven af 28. februar 1916 erhvervede sønæringsbeviser hjemler deres indehavere samme ret som hidtil.

Stk. 2. Handelsministeren bemyndiges til at fastsætte vilkår, hvorunder indehavere af sønæringsbeviser som de i det foregående stykke omhandlede opnår adgang til at erhverve lige ret med indehaverne af de i nærværende lov omhandlede beviser.

Stk. 3. De i henhold til sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer erhvervede sønæringsbeviser anses at svare til de i nærværende lov omhandlede som nedenfor angivet:

Bevis som	Svarer til bevis som
Kystskipper	kystskipper
Sætteskipper	sætteskipper af 2. grad
Skibsfører	skibsfører af 1. grad
Styrmand	styrmand af 1. grad
Maskinpasser	skibsmaskinist
Motorpasser	skibsmaskinist
Undermester	skibsmaskinmester af 3. grad
Maskinmester af 2. klasse	skibsmaskinmester af 1. grad
Maskinmester af 1. klasse	skibsmaskinchef
Fiskeskipper af 2. klasse	fiskeskipper af 3. grad
Fiskeskipper af 1. klasse	fiskeskipper af 2. grad
Lystsejler	yachtskipper af 3. grad

Stk. 4. Den, der har fået den i § 9 i sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer omhandlede påtegning på sit bevis som styrmand, anses at have bevis som skibsfører af 2. grad.

Stk. 6. Den, der har fået den i § 18 i sønæringsloven af 28. februar 1916 med

Forslaget.

pereksamen af 1. grad“ til henholdsvis „fiskeskippereksamen af 3. grad“, „fiskeskippereksamen af 2. grad“ og „fiskeskippereksamen af 1. grad“.

Stk. 3. Lov nr. 231 af 7. juni 1952 om sømandsuddannelse ophæves.

§ 45. Denne lov gælder ikke for Færøerne.

VII. Overgangsbestemmelser.

§ 46. De forinden ikrafttrædelsen af sønæringsloven af 28. februar 1916 erhvervede sønæringsbeviser hjemler deres indehavere samme ret som hidtil.

Stk. 2. Handelsministeren bemyndiges til at fastsætte vilkår, hvorunder indehavere af sønæringsbeviser som de i det foregående stykke omhandlede opnår adgang til at erhverve lige ret med indehavere af de i nærværende lov omhandlede beviser.

Stk. 3. De i henhold til sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer erhvervede sønæringsbeviser anses at svare til de i nærværende lov omhandlede som nedenfor angivet:

Bevis som	Svarer til bevis som
Kystskipper	kystskipper
Sætteskipper	sætteskipper af 2. grad
Skibsfører	skibsfører af 1. grad
Styrmand	styrmand af 1. grad
Maskinpasser	skibsmaskinist
Motorpasser	skibsmaskinist
Undermester	skibsmaskinmester af 3. grad
Maskinmester af 2. klasse	skibsmaskinmester af 1. grad
Maskinmester af 1. klasse	skibsmaskinchef
Fiskeskipper af 2. klasse	fiskeskipper af 3. grad
Fiskeskipper af 1. klasse	fiskeskipper af 2. grad
Lystsejler	yachtskipper af 3. grad

Stk. 4. Den, der har fået den i § 9 i sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere ændringer omhandlede påtegning på sit bevis som styrmand, anses at have bevis som skibsfører af 2. grad.

Stk. 5. Den, der har fået den i § 18 i sønæringsloven af 28. februar 1916 med senere

Gældende formulering.

senere ændringer omhandlede påtegning på sit bevis som fiskeskipper af 1. klasse, anses at have bevis som fiskeskipper af 1. grad.

Stk. 7. Bevis som motorpasser giver ikke ret til at gøre tjeneste i dampskib under forhold, hvor bevis som skibsmaskinist kræves.

Stk. 9. Den, der har fået den i § 5, stk. 5, i lov af 7. juni 1958 om skibes bemanning omhandlede påtegning på sit bevis som sætteskipper af 2. eller 1. grad, bevarer de ham ved påtegningen tillagte rettigheder.

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

§ 35. Den, der har gennemgået et kursus på en godkendt sømandsskole, anses for at have erhvervet 3 måneder af den i §§ 10, litra a, 11, litra a, 12, litra a, 13, litra a, 14, stk. 2, 24, litra a, 28, litra a, og 29, litra a, krævede samlede fartstid.

Forslaget.

ændringer omhandlede påtegning på sit bevis som fiskeskipper af 1. klasse, anses at have bevis som fiskeskipper af 1. grad.

Stk. 6. Bevis som motorpasser giver ikke ret til at gøre tjeneste i dampskib under forhold, hvor bevis som skibsmaskinist kræves.

Stk. 7. Den, der har fået den i § 5, stk. 5, i lov om skibes bemanning af 7. juni 1958 omhandlede påtegning på sit bevis som sætteskipper af 1. eller 2. grad, og den, der har fået den i samme lovs § 47, stk. 5, omhandlede påtegning på sit bevis som sætteskipper, bevarer de ham ved påtegningen tillagte rettigheder.

Stk. 8. De i medfør af lov om skibes bemanning af 7. juni 1958 udstedte sønæringsbeviser anses for at svare til de i denne lov omhandlede beviser af samme navn.

§ 47. Den, der før denne lovs ikrafttræden har gennemgået et kursus på en godkendt sømandsskole eller gennemført et togt med et dertil godkendt skoleskib, anses for at have gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en søfartsskole.

Stk. 2. Den, der før denne lovs ikrafttræden retmæssigt har gjort tjeneste som dæksdreng, ungmand eller letmatros i et dansk skib, har ret til at gøre tjeneste som ubefaren matros.

Stk. 3. Den, der før denne lovs ikrafttræden retmæssigt har gjort tjeneste som befaren tømmermand, bådsmænd eller donkeymand i et dansk skib, har fortsat ret til at gøre sådan tjeneste.

Stk. 4. Den, der før denne lovs ikrafttræden retmæssigt har gjort tjeneste som bestemand i danske fiskeskibe, har fortsat ret til at gøre sådan tjeneste.

§ 48. Indtil det tidspunkt, hvor lovens § 20 sættes i kraft, skal en person for at kunne påmønstres som befaren matros have forrettet tjeneste i søgående skibe i 36 måneder, hvoraf mindst 24 måneders dækstjeneste.

Stk. 2. Den, der har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, anses for at have erhvervet 5 måneder af den i stk. 1 krævede dækstjeneste.

*Gældende formulering.**Forslaget.*

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

(Ingen tilsvarende bestemmelse).

Stk. 3. Den, der før det tidspunkt, hvor lovens § 20 sættes i kraft, retmæssigt har gjort tjeneste som matros eller befaren matros i et dansk skib, har ret til at gøre tjeneste som befaren matros.

§ 49. Indtil det tidspunkt, hvor lovens § 25 sættes i kraft, skal en person for at kunne påmønstres som fyrbøder eller befaren motormand være fyldt 19 år og have gjort tjeneste ved maskinen eller på fyrpladsen i skibe i 12 måneder.

Stk. 2. Den, der har gennemgået et erhvervsfagligt grundkursus på en godkendt søfartsskole, anses for at have erhvervet 5 måneder af den i stk. 1 krævede fartstid.

Stk. 3. Den, der før det tidspunkt, hvor lovens § 25 sættes i kraft, retmæssigt har gjort tjeneste som fyrbøder, motormand eller befaren motormand i et dansk skib, har ret til at gøre tjeneste som fyrbøder eller befaren motormand.

§ 50. Bestemmelsen i § 19, stk. 1, finder ikke anvendelse på personer, der påmønstres til dækstjeneste i lastskibe under 150 tons, der er indført i skibsregistret ved denne lovs ikrafttræden.